

DULKĖTUMO STEBĖJIMAS

Šiuo vadovu yra pateikiama patarimų, kaip atlikti dulkėtumo stebėseną norint įvertinti įkvepiamo plaučiuose nusėdančio kristalinio silicio dioksido dulkių poveikio asmeniui lygmenis.

PRIĖJIMAS

Į darbo zoną įleiskite tiksliai leidimą turinčius darbuotojus.

KONSTRUKCIJA IR ĮRANGA

Tiek asmens, tiek statiniai matavimai gali būti atliekami kartu, kadangi jie vienas kitą papildo. Sprendimus dėl tinkamesnio pasirinkimo priima darbdavių ir darbuotojų atstovų paskirti ekspertai, atsižvelgdami į nacionalinių ir Europos teisinių normų reikalavimus.

Privalu laikytis žemiau pateiktų bendrųjų reikalavimų (paimtų iš Europos standartų EN 689 ir EN 1232):

- Apibrėžkite stebėsenos strategiją: pasirinkite tinkamą bandinių ėmimo įrangą, apibrėžkite stebėtinąs darbo funkcijas, identifikuokite atitinkamus darbuotojus, imšančius bandinius ir atliksiančius abalizę, suplanuokite matavimų atlikimo datas.
- Naudokite EN 481 Europos standarto reikalavimus atitinkančią bandinių ėmimo įrangą. Taikykite pripažintus analitinius metodus, kad išmatuotumėte įkvepiamo plaučiuose nusėdančio silicio dioksido kiekį: rentgeno spindulių difrakciją arba ultraraudonųjų spindulių spektroskopiją.
- Mėginius imantys ir analizę atliekantys asmenys turi būti tinkamai apmokyti ir turėti patirties.
- Esant kristalinio silicio dioksido, įkvepiama plaučiuose nusėdanti dulkių frakcija yra analizuojama dėl jos poveikio sveikatai. Be to, įkvepiamų plaučiuose nusėdančių dulkių frakcija turi būti surenkama.
- Imant asmens mėginius, darbuotojas turi dėvėti asmens saugos priemones, o bandinių ėmimo įtaiso galvutė turi būti nustatytas ties darbininko kvėpavimo zona (mažiau nei 30 cm nuo burnos ir nosies srities).
- Mėginių ėmimo trukmė turi kaip galima labiau atitikti visą darbo pamainą, kad būtų užtikrintas bandinių tipiškumas.
- Surinkite pakankamą kiekvienos darbo funkcijos bandinių skaičių, kad surinktumėte duomenis apie kiekvieną darbuotoją. Atsižvelkite į darbo veiklą skirtingomis dienomis, (pvz. valymo darbai dažniausiai atliekami penktadieniais).
- Praneškite darbuotojams, kad dulkėtumo stebėseną bus atliekama ir jos atlikimo priežastis. Tokiu būdu užtikrinkite tinkamą bendradarbiavimą. Praneškite apie dulkėtumo stebėsenos rezultatus.

- Registruokite informaciją bandinių ėmimo metu, įskaitant: datą, darbo funkciją, darbuotojo vardą, pamainos trukmę, bandinio mažą greitį ir trukmę, darbo veiklą ir praktikas, oro sąlygas, dėvimas asmens saugos priemones, komentarus apie dulkių kontrolės priemones, gamybos procesą, tonažo koeficientą ir pan.
- Reguliariais intervalais tarp pamainų tikrinkite, ar tinkamai veikia bandinių ėmimo įranga (įskaitant srauto greitį) ir veskite šių tikrinimų užrašus.

Saugokite visus dulkėtumo stebėsenos programos dokumentus ir priimkite aukščiau aprašytą kokybės sistemą.

✂ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

- Užtikrinkite, kad dulkių bandinių ėmimo įranga būtų tinkamai techniškai prižiūrima, kaip yra nurodyta tiekėjo/montuotojo ir yra tinkamos darbinės būklės bei techniškai tvarkinga.
- Prižiūrėkite bandinių ėmimo įrangą, kad ji būtų švari ir nebūtų užteršiami vėliau imami bandiniai.
- Gali reikėti išmontuoti mėginių ėmimo įtaiso galvutes ir tinkamai jas išvalyti.
- Jeigu mėginių ėmimo įtaiso galvutes valote šlapio valymo metodu, tuomet užtikrinkite, kad prieš vėl pradedant dirbti jos būtų visiškai sausos.
- Keiskite sąnaudines detales (maitinimo elementus ir pan.) vadovaudamiesi gamintojo rekomendacijomis.

🔍 TIKRINIMAS IR TESTAVIMAS

- Apžiūrėkite bandinių ėmimo įrangą kiekvieną kartą prieš ją naudodami ir baigę naudoti, ar ji nėra apgadinta.
- Tikrinkite bandinių ėmimo įrangą reguliariai ir vadovaudamiesi gamintojo rekomendacijomis.
- Saugokite įrašus apie tikrinimą atitinkamą pagal nacionalinius įstatymus laikotarpį (mažiausiai penkerius metus).
- Įdiekite priemones, skirtas kontroliuoti bakterijų augimo riziką visose darbo aikštelėse naudojamuose vandens šaltiniuose, daugiausia dėmesio skiriant sistemoms, kuriose susidarys vandens lašeliai.

👤 APMOKYMAS

- Pateikite darbuotojams informaciją apie įkvepiamų silicio dioksido dulkių poveikį sveikatai.
- Apmokykite darbuotojus apie: dulkių poveikio prevenciją, kaip tikrinti kontrolės priemonių veikimą ir jomis naudotis, kaip naudotis pateikiamomis kvėpavimo takų apsauginėmis priemonėmis ir ką daryti nelaimingo atsitikimo atveju. Remtis užduočių lapu **2.3.4** ir Geros praktikos vadovo 1 dalimi.

👁 PRIEŽIŪRA

- Sudarykite sistemą, skirtą tikrinti, ar kontrolės priemonės yra savo vietose, ir ar yra laikomasi šių priemonių. Remtis užduočių lapu **2.3.3**.
- Darbdaviai turi užtikrinti, kad darbuotojai turėtų visas priemones kontroliniam sąrašui vykdyti.

🧴 ASMENS SAUGOS PRIEMONĖS

- Remtis užduočių lapu **2.1.15**. Skirta asmens saugos priemonėms.
- Būtina įvertinti riziką, kad būtų nustatyta, ar esamos kontrolės priemonės yra adekvačios. Esant reikalui, reikia pateikti ir dėvėti kvėpavimo takų apsaugos priemones (tinkamo apsaugos koeficiento).
- Dulkių bandinius imantys darbuotojai turėtų rodyti gerą pavyzdį dėvėdami kvėpavimo takų apsaugos priemones, kuomet dirba užterštose zonose.
- Paruoškite sandėliavimo patalpas, kuriose būtų galima švariai laikyti asmens saugos priemones, kai jos nėra naudojamos.
- Keiskite kvėpavimo takų apsaugines priemones tiekėjų rekomenduojamais intervalais.

DARBUOTOJŲ KONTROLINIS SĄRAŠAS, NAUDOJAMAS KONTROLEI UŽTIKRINTI

☐ Apžiūrėkite, ar naudojama įranga nėra apgadinta, nusidėvėjusi ar prastai veikia. Radę problemų, bandinių ėmimo įrangos nenaudokite.	☐ Patikrinkite, ar bandinių ėmimo siurbiai yra iki galo įkrauti prieš pradėdami imti kiekvienos pamainos bandinius.	☐ Pamainos metu reguliariai tikrinkite, ar tinkamai veikia bandinių ėmimo įranga. Tai yra ypač svarbu. Kuomet įmanoma, tikrinkite ar yra tinkamas bandinių ėmimo srauto greitis ir, esant reikalui, jį pakoreguokite.	☐ Veskite išsamius užrašus apie operatoriaus atliekamą darbą ir pan, stebėtą bandinių ėmimo metu.	☐ Nemėginkite surinkti per daug bandinių vienos pamainos metu. Kokybė svarbiau nei kiekybė!	☐ Naudokitės, prižiūrėkite ir laikykite bandinių ėmimo įrangą vadovaudamiesi instrukcijomis.

Šis vadovas yra skirtas padėti darbdaviams laikytis sveikatos apsaugos darbo vietoje ir darbo saugos įstatymų reikalavimų kontroliuojant įkvepiamo kristalinio silicio dioksido poveikį.

Konkrečiai šiuo lapu pateikiama patarimų apie geros praktikos principus atliekant dulkių poveikio asmeniui stebėseną. Aprašomi pagrindiniai punktai, į kuriuos turite atsižvelgti sudarydami dulkėtumo stebėsenos programą. Priklausomai nuo kiekvieno atveju susidarančių aplinkybių, nebūtina taikyti visas šiame lape išvardintas kontrolines priemones, siekiant iki minimumo sumažinti į plaučius įkvepiamo

kristalinio silicio dioksido poveikį, t.y. taikyti tinkamas apsaugos ir prevencines priemones.

Šis dokumentas taip pat turi būti prieinamas asmenims, kuriuos darbo vietoje gali veikti į plaučius įkvepiamas kristalinis silicio dioksidas, kad jie galėtų kaip galima geriau pasinaudoti įgyvendinamomis kontrolinėmis priemonėmis.

Šis lapas yra dalis Geros praktikos vadovo dėl silicio dioksido dulkių prevencijos, kuriuo yra konkrečiai siekiama kontroliuoti kristalinio silicio dioksido dulkių poveikį asmeniui darbo vietoje.